

BEVEZETÉS

A biztosításokat – mint a legtöbb gazdasági természetű jogviszonyt – az adózási szabályok is érintik. Törvényben előírt tájékoztatási kötelezettségünknek eleget téve, az alábbiakban összefoglaltuk a 2016. január 1-jétől hatályos adózási szabályokat. Kérjük, olvassa el tájékoztatónkat, és kísérelje figyelemmel az adózási szabályok jövőbeni változásait.

1. ÉLET-, BALESET- ÉS BETEGSÉGBIZTOSÍTÁS

1.1. Adómentes biztosítói kifizetések

A magánszemély által kötött élet-, baleset- és betegségbiztosításból származó haláleseti, baleseti és betegségi kifizetés adómentes.

Kifizető* által kötött élet-, baleset- és betegségbiztosításból származó biztosítói kifizetés az alábbi esetekben adómentes:

- haláleseti szolgáltatás esetén,
- baleset- és betegségbiztosítás esetén, ha a biztosítói szolgáltatás nem jövedelempótló szolgáltatás (pl. egészségügyi szolgáltatási kiadások megtérítése, kritikus betegségek, rokkantsági állapot bekövetkezésekor teljesített biztosítási összeg), jövedelempótló szolgáltatások esetén (napi térítésként vagy az eltelt napok száma alapján meghatározott biztosítási összeg), ha nem haladja meg a jövedelemkiesés időszakára a napi 15 ezer forintot.

1.2. Adóköteles biztosítói kifizetések (egyéb jövedelem)

Kizárólag kifizető* által kötött vagy fizetett szerződések esetében, ha a biztosítási díjat vagy fizetendő díjat adómentesen számolták el:

- a) Kifizető* által kötött baleset- és betegségbiztosításból származó biztosítói kifizetés adóköteles, ha a jövedelempótló szolgáltatás összege meghaladja a napi 15 ezer forintot. A 15 ezer forint feletti rész a magánszemély adóköteles jövedelme, mely után a magánszemélyt 15%-os szja kötelezettség terheli. (A biztosítót 27%-os eho fizetési kötelezettség terheli.)
- b) Egyéb jövedelme keletkezik a magánszemélynek akkor, ha szerződőként olyan kockázati** biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló életbiztosítást vásárol vissza, amelynek díját – részben vagy egészben – korábbi szerződőként az Art* szerinti kifizetőnek minősülő adóalany (pl. munkáltató) fizette, és a kifizető által fizetett díj részben vagy egészben adómentesnek minősült. Jövedelem a biztosítói kifizetés, csökkentve a magánszemély által befizetett és/vagy a korábban adózott biztosítási díjjal.

A biztosító a hatályos rendelkezések szerint (a jövedelem 78%-a után) megállapítja és levonja a személyi jövedelemadó előleget (15%) és tájékoztatja a magánszemélyt a 27%-os (az éves bevallással egyidejűleg fizetendő) egészségügyi hozzájárulás (eho) összegéről. Ha a visszavásárlás az életbiztosítás

* A kifizető fogalmát az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art.) szabályozza.

** Kockázati biztosítás: az olyan személybiztosítás, amelynek nincs lejáratú szolgáltatása és visszavásárlási értéke. (Személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 3. § 91.pont)

megkötésétől – de legkorábban 2013. január 1-jétől – számított 10. évet követő időpontra esik, akkor az egészségügyi hozzájárulás mértéke (a jövedelem 100%-a után) 14%.

A biztosító az egyéb jövedelmekről, a levont személyi jövedelemadóról, illetve a személyi jövedelemadó kötelezettségről és az egészségügyi hozzájárulás összegéről magánszemélyenként adatot szolgáltat az adóhatóság számára. A magánszemélynek e jövedelmét egyéb jövedelem jogcímen szerepeltetnie kell az éves személyi jövedelemadó bevallásában.

1.3. Adóköteles biztosítói kifizetések (kamatjövedelem)

Nem keletkezik kamatjövedelem, ha a kifizetés az 1.1. pont alapján adómentesnek vagy az 1.2. pont alapján egyéb jövedelemnek minősül.

Biztosításból adóköteles kamatjövedelem akkor keletkezik, ha a biztosítási szerződést 2006. augusztus 31. után kötötték.

A 2006. szeptember 1. előtt kötött életbiztosításokra a 2011. január 1. után befizetett rendkívüli és eseti díjak vonatkozásában szintén keletkezhet adóköteles kamatjövedelem.

Kamatjövedelem származhat az életbiztosítás lejáratú, ütemezett lejáratú, rész(let-) kifizetési szolgáltatásából, visszavásárlásából, részleges visszavásárlásából.

Kamatjövedelemről csak akkor beszélhetünk, ha egy adott szerződés esetén a magánszemély által befizetett, valamint más személy által befizetett adókötelesnek minősülő díjak együttes összegét a biztosítói kifizetés meghaladja. Kamatjövedelemnek ez utóbbi pozitív különbözet minősül. 2013-tól nem lehet befizetett díjként figyelembe venni a kockázati biztosításra fizetett díjrészt. Ha a kockázati biztosítási díjrész az adott teméknél nem különíthető el, akkor a kamatjövedelem számításánál a rendszeres díjfizetésű biztosítási szerződés esetén a díj 10%-át, egyszeri díjas biztosítási szerződés esetén a díj 1%-át kell figyelmen kívül hagyni.

Részleges visszavásárlás esetén a befizetett díjakat a részleges visszavásárlási összeg és az összes visszavásárlási összeg (felhalmozott tartalék) arányában kell figyelembe venni.

1.4. Kamatjövedelem-kedvezmény

A biztosításból származó kamatjövedelem (ezáltal a kapcsolódó adókötelezettség összege)

- a) 50 százalékkal csökkenthető
 - egyszeri díjas szerződés esetében, ha a kifizetés a szerződés megkötését követő harmadik év és ötödik év között történik;
 - rendszeres díjas szerződés esetében, ha a kifizetés a szerződés megkötését követő hatodik év és tizedik év között történik.
- b) 100 százalékkal csökkenthető (így nem adóköteles)
 - egyszeri díjas szerződés esetében, ha a kifizetés a szerződés megkötését követő ötödik év után történik;
 - rendszeres díjas szerződés esetében, ha a kifizetés a szerződés megkötését követő tizedik év után történik.

A biztosító a rendkívüli díjbefizetéseket a hozzátartozó biztosítástechnikai tartalékkal, díjtartalékkal együtt jellemzően elkülönítve tartja nyilván. Az így elkülönített összegeket 2013. január 1. után úgy kell tekinteni, mint önálló biztosítás

szerinti díjat, biztosítástechnikai tartalékot, díjtartalékot (ekkor a szerződés létrejötte időpontjának az elvárt díjon felüli díjfizetés időpontja minősül).

Ha a rendkívüli díjakat a szerződés feltételei szerint a biztosító nem elkülönítetten tartja nyilván, akkor a 2013. január 1. után befizetett rendkívüli díjas szerződések esetében a kamatjövedelem kedvezménye nem érvényesíthető, amíg az utolsó rendkívüli díjbefizetéstől a fentiekben meghatározott idő el nem telik.

Nem alkalmazható a kamatjövedelem kedvezménye, ha a rendszeres díjak növekedésének (indexálásnak) mértéke meghaladja a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett, a díjnövekedés évét megelőző második évre vonatkozó éves fogyasztói áremelkedés 30 százalékponttal növelt értékét. Ha ezen díjnövekedéstől a rendszeres díjakra vonatkozó határidő (1.4. pont a) és b) bekezdése szerint) eltelt, úgy újra alkalmazható a kamatjövedelem kedvezménye.

1.5. Kamatjövedelmet terhelő kamatadó, eho

A kamatadó mértéke időarányosan a 2015.12.31-ig keletkezett jövedelmekre 16%, a 2016.01.01-től keletkezett jövedelmekre 15%, a kamatjövedelmet terhelő eho mértéke a kamatjövedelem 2013.07.31-ét követően megszerzett részére 6%. Ezt a biztosító a kifizetés időpontjában levonja és befizeti az adóhatóságnak.

Nem terheli eho fizetési kötelezettség az olyan szerződéseket, amelyek 2014.01.01-jét követően jöttek létre, és a szerződés kezdetétől a tartam végéig az eszközalap, illetve a díjtartalék legalább 80%-a az Sza tv. szerinti EGT-állam által kibocsátott forintban jegyzett, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírt tartalmaz.

A levont kamatadóról és eho-ról a biztosító igazolást ad a magánszemélynek. Abban az esetben, ha a kamatadó és eho levonása megtörtént, vagy kamatadó és eho nem terheli a jövedelmet, akkor a magánszemélynek ezt az adóbevallásában nem kell szerepeltetnie.

2. NYUGDÍJBIZOSÍTÁS SPECIÁLIS SZABÁLYAI

2.1. Rendelkezés az adóról (adó-visszatérítés)

A magánszemély szerződő a nyugdíjbiztosítására befizetett díjak 20%-át – az összevont adóalapba tartozó jövedelmek adójának terhére – a biztosító díjigazolása alapján visszakérheti, évente legfeljebb 130 ezer Ft-ig. Amennyiben a nyugdíjbiztosítás kockázati díjrésze az alpbiztosítás díjának 10%-át meghaladja, ez esetben az alpbiztosítás kockázati díjrészt meghaladó díjak után érvényesíthető az adó-visszatérítés. A NAV által visszautalt adó a magánszemély biztosítási szerződéseire befizetett díjak arányában kerül kiutalásra a nyugdíjbiztosítási szerződésekre.

A nyugdíjbiztosításokhoz köthető kiegészítő biztosítások díja után nem jár adó-visszatérítés.

2.2. Adómentes biztosítói kifizetések

Felhívjuk a figyelmet, hogy haláleseti kifizetést kivéve a biztosító nyugdíjbiztosítás alapján történő teljesítése (kifizetése) kizárólag a biztosított részére történhet.

Magánszemély által kötött nyugdíjbiztosítás esetén a kifizetés adómentes:

- ha a biztosító szolgáltatása haláleset vagy az egészségi állapot legalább 40%-os mértéket elérő károsodása (ideértve a rokkantsági vagy rehabilitációs ellátásra való jogosultság bekövetkezését) miatt következik be, vagy

- ha a biztosító szolgáltatása a nyugdíjszolgáltatásra való jogosultság, vagy a szerződés létrejöttekor érvényes öregségi nyugdíjkorhatár betöltésekor következik be, akkor, ha a kifizetésre a biztosítás tizedik év fordulónapját követően kerül sor vagy a nyújtott szolgáltatás nem csökkenő összegű járadékszolgáltatás, mely a szerződés aláírásától legalább 10 évig tart. Amennyiben a járadékszolgáltatás egy hónapra jutó várható összege a 10.000,- Ft-ot nem éri el, a járadékszolgáltatás – a szerződés létrejöttétől számított 10. év letelte előtt – egy összegben is teljesíthető.

2.3. Adóköteles biztosítói kifizetések (kamatjövedelem)

Felhívjuk a figyelmet, hogy a biztosító nyugdíjbiztosítás alapján történő teljesítése (kifizetése) kizárólag a biztosított részére történhet.

Nem keletkezik kamatjövedelem, ha a kifizetés a 2.2. pont alapján minősül adómentesnek.

Kamatjövedelem származhat nyugdíjbiztosítás esetén a nyugdíjbiztosítási feltételeknek meg nem felelő biztosítói kifizetésből (pl. visszavásárlás esetén).

Kamatjövedelemről csak akkor beszélhetünk, ha egy adott szerződés esetén a magánszemély által befizetett, valamint más személy által befizetett adókötelesnek minősülő díjak, valamint a nyugdíjbiztosítási nyilatkozat alapján a nyugdíjbiztosítási szerződésen jóváírt összeg együttes összegét a biztosítói kifizetés meghaladja. Kamatjövedelemnek ez utóbbi pozitív különbözet minősül.

A kamatjövedelem-számítással kapcsolatos szabályokat a jelen tájékoztató 1.3., 1.4. és 1.5. pontja tartalmazza.

2.4. Nyugdíjbiztosítás adójóváírásának visszafizetése

Ha a nyugdíjbiztosítási szerződés úgy módosul, hogy többé már nem minősül nyugdíjbiztosításnak, vagy a nyugdíjbiztosításra az adómentesség feltételének meg nem felelő kifizetés történik, valamint, ha díjfizetéssel részben vagy egészben nem fedezett időszakban a nyugdíjcélú megtakarítással szemben több mint hat havi kockázati biztosítási díjrész – kivéve az alpbiztosítás legalacsonyabb kockázati díjrészt – elszámolására kerül sor, akkor a biztosított magánszemélynek a korábban érvényesített adójóváírást 20%-kal növelt összegben vissza kell fizetnie. A biztosított magánszemély visszafizetési kötelezettségét a biztosító köteles megállapítani és a kifizetendő összegből levonni. Ha a levonandó összegre nincs fedezet, akkor a fennmaradó részt a biztosított magánszemélynek kell megfizetnie. A magánszemély visszafizetési kötelezettségéről a biztosító jövedelemigazolást állít ki, mely tartalmazza az esetlegesen le nem vont adó összegét is. A magánszemélynek a jövedelemigazolás alapján az adó-visszatérítés visszafizetési kötelezettségét szerepeltetnie kell az éves személyi jövedelemadó bevallásában.

A biztosítónak a magánszemély visszafizetési kötelezettségéről havonta adatszolgáltatási kötelezettsége is van az adóhatóság felé.

A tájékoztatóban szereplő adózási szabályok a jövőben megváltozhatnak, ezért javasoljuk ügyfeleinknek, hogy kísérik figyelemmel az adózási szabályok jövőbeli változásait.

Felhívjuk szíves figyelmét, hogy tájékoztatónk szakmai vélemény, amely kötelező erővel nem bír, arra bíróság vagy más hatóság előtt megalapozottan hivatkozni nem lehet.